

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пош.
Конто почт. шлади 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4-00 зол.
Чвертьрічно 12-00 „
Піврічно 24-00 „
Річно 48-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці І закор-
донній, Гельсінкі, Берлін 20 фр. фр.
Італія 7-50 зол., Швейцарія 7-50 зол.,
Швейцарія 5 шв. фр., Чехослова-
ччина 30 ч. к., Румунія 150 лей, Бол-
гарія 7-50 зол., Австрія 7-50 зол.,
Залиш адреса і год.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ-
СТРАЦІ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Чим дихає українська еміграція?

(Кореспонденція зі Злучених Держав.)

Нью-Йорк, 19. серпня 1932.

„О Ізраїлю, не тям ти цього богохульного слова...“ Коли би так спитав хто, чим властиво дихає українська еміграція в Америці, то справді важко на це питання відповісти. Бо якийсь ідеал у житті мусить мати всяка група. А як читаєте газети про велику працю еміграції, то мусите набратися переконання, що кожний американо-українець залюблений і в рідному краю і один в одному.

Підписаний совісно застановився довгий час над тим, який є наділ ідеал української еміграції, або хоч які спонуки до „народної“ роботи. І, на жаль, прийшов до висновку, що мотивами теперішньої праці загальної є... нечистість. Оце те богохульне слово, яке важко написати.

Первісна еміграція руководилася інстинктом самообереження, коли збігалася разом, як череда овець у часі бурі. Українців гонили айриси, італійці й інші національності як копалинних страйколомів. Тоді ще вони не знали дига, мови і не знали, де шукати оборони. Тому, хто знав українську мову, а був настільки освічений, що міг порозумітися з американо-українцями, ухвалив за опікуна й провідника наших емігрантів.

Як прибули перші українські священники, то змінили використати велику тугу емігрантів в рідним краєм. Тій обставині треба завдячувати повстання великої кількості українських церков і світських організацій. Кожна проповідь у початках кінчилася загальним плачем і великою колективою. Сотрудник одної з найбільших церков оповідав підписаному, що вже в воєнний період, за час від квітня до провідної неділі зібрано в церкві 16.000 (шіснацять тисяч) доларів, але з того 4.000 вложено до банку... Тепер у цій самій церкві не можна зібрати й 16 соток, мимо того, що зміщено священників і церква обдужена по самий край.

Коли еміграція менше-більше вже устаткувалася і позбулася ностальгії, треба було шукати реальних підстав народної праці. І цю переломову хвилину використали, на наше нещастя, різні „доступові“ діячі, котрі будували організацію на „розумних“ підставах, а викинувши іскри сентименту, привязаний до традиції. Постала загальна ненависть до духовенства, а глумливість до світських людей, яких загально, з висловом погорди, прозивають тепер „докторами“. Дійшло до того, що імя кожного провідного чоловіка є символом або предметом ненависті. Різниця лише та, що одного ненавидять більше, другого менше.

Потім допровадили більшовики ідею ненависті до всіх національних провідників без розбору до північних границь, називаючи їх „буржуазні“, „панамі“, „слугами капіталу“, ба навіть „слугами шляхти“. Такою самою ненавистю відзначається теперішній національний табор більшовицькому і взагалі нема групи, на яку би вилізли від ненависті.

Що ще замітніше, то те, що православна церква в цілості повстала на ненависті — від цілої російської православної місії, аж до цілої української православної, — все це, як вона „латокефальна“, чи „соборна“, чи „американська“ чи ще яка. І коли тепер повстануть нові церковні будинки, то лише з упевненістю і ненавистю до своєї першої церкви. З цієї річ можна сказати, що зміст проповіді, з тим і всі богослуження в порих церквах обертаються до богослуження в порих церквах „латокефальних“.

Отже мимомовно виявився, що ненависть є головною силою, оскільки мова про нові організації еміграції під теперішню пору. Що

такої „творчості“ вийде, треба підждати з оцінкою.

Але ненависть була і спонукою до великих маніфестацій. Лише ненависть до порога змусила українців до великих демонстрацій та протестів; ненависть у великій мірі причинилася до успішного переведення позички Національної Оборони і т. д. Колиж остання церковна борня та ненависть так розбила український національний табор, що підписаний вважав цілу еміграцію за цілковито знищену і неспосібну до ніякої праці, то ненависть, викликана до гнобителів осінніми подіями в рідному краю в 1929 році приглушила ненависть серед українських воюючих сторін і злучила їх до величавої демонстрації та однодушного протесту перед цілим цивілізованим світом.

Щалом інші були причини останньої маніфестації в нагоди свята Вашингтона. Тут особиста потреба балетмейстера Василя Авраменка спонукала його увійти в порозуміння з проф. Олександром Кошицем, а коли вже еміграція була заскочена фактом, не було як вицофатися і обізвася Хору Кошиця з народним балетом Василя Авраменка принісся нашому імені незвичайно прихильні коментарі американської преси, а з тим і моральні успіхи. Зате артист Авраменко потерпів велику матеріальну втрату.

Ще є одна спонукна діяльність наших людей, головно вже молодшого покоління, родженого тут, в Америці, яке не хоче нічого знати про внутрішню боротьбу розжертних українських груп та одиниць. Є це амбіції. Майже кожний український дубе про своє добре імя. І

Не твердіть, що Вам не треба життєвого забезпечення. Так говорило вже багато людей і том, мільони влів і сиріт живе в нужді. Пам'ятайте про це і забезпечте свою родину в одинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ І РЕНТИ

„КАРПАТІЯ“,
Львів, Ринок ч. 38.

цій обставині треба завдячувати, що на „лопис“ перед чужинцями, отже в тім випадку перед „американо-українцями“ йде наш загальний солідарний дає гроші, а молодь починає гордитися своїм українським народним строєм, українською пісню, українським танком. Майже всім, у приватних опільних виступах, українці збирають найбільші похвали та дістають нагороди. Це дуже важний мотив у роботі і, здається, цей мотив дається використати ще на довгі часи при освідженні молоді.

Перед чужими ми не маємо злого імені. Лише в судах знають нас як людей свавільних наслідком того, що поспішали були масові пресеси при відвідуванні церков. Тоді дуже нечесну роллю грали записані свідки щодо правдомовності... Але зрештою українці здобувають собі в Америці гарне імя своїм статочним поведінням, солідною працею і совісним сплячуванням довгі. Коби так знайти спосіб бодал зменшення ненависті, бо цілковито її усунути в теперішній генерації не дається, то ми могли би з української еміграції авторитети ще вартау й добре згармонізовану групу серед інших національних груп в Америці.

А це продовжило би на довгі літа існування української громади і праці на користь рідної справи.
Д-р Семен Демидчук.

Кольонізація Аргентини.

Аргентина, як і всі країни світу, переживає важку економічну кризу. Характер цієї наскрізь хліборобський.

Природний багатством Аргентини були її безмежні поля, акриті пшеничними ланами, а також стада худоби, яка в напівдикому стані паслася на розлогіх степах. Попри Канаду Аргентина була головним експортером пшениці до Європи та американо-американських країв, крім цього експортувала вона масово яєцо в мороженому виді. Це були головні джерела доходу Аргентини та її добробуту в довоєнних та воєнних часах.

Аргентина була і є наскрізь хліборобською країною. Промисла там слабо розвинений, як взагалі по всіх південно-американських республіках. Але хліборобський характер Аргентини куди відмінніший від інших країв, головно Канади. Аргентина не знала типу різного середняка, власників малих поліїв землі. Кермуючим елементом під економічним як і політичним оглядом були власники великих латифундій, які стали власністю деяких родів ще в часі конкістадорських авантурних походів. Вони кермували державою, були найвпливовішим політичним чинником, вони в великій мірі спричинили своєю корупційною політикою вибух останньої переможної революції в Аргентині.

Аргентинські ділячі дуже мало турбувалися своєю землею. Звичайно що кілька літ оголошували публічну ліцензію і шляхом контракти віддавали свою землю в аренду тому, хто більше платив. Арендатор ділав землю на „чакри“ і даліше її арендував різним, чакерам. Арендував землю або за гроші, або робив умову щодо поділу по половині плодів. На цей другий спосіб годилися звичайно бідніші хлібороби, котрі не мали гроша ні на купно інвентаря, ні на насіння на засів. Все це давав арендатор. Була це найгірша форма визиску рібних рілників в Аргентині, жертвою котрої падали духи часто українські емігранти, які гадали, що в характері так званих половинників зможуть найкорше доробитися. Результат був звичайно протилежний. Половинник мусів жити, задовжуватися в арендатора, котрий є звичайно чужим.

а коли з кінцем року приходило до поділу, забирив усе, не лишаючи нічого половинникові.

Цій хижацькій господарці положила край криза, а до деякої міри і революція. Аргентинська пшениця почала тратити ринки збуту, експорт скорчився, тисячі, що находили працю при рілі, стали безробітними. Арендувати землю вже мало хто спінився, бо кожний бачив, що не зможе зібрати плодів продати. Це відобразило аргентинським ділячам дотеперішнє джерело доходу. Вони почали призадумуватися над тим, що робити з землею. З другого боку новий аргентинський уряд поконтрибував багацько землі тим власникам, які її неправо набули, або були заангажовані в протидержавній акції. І з тими землями треба щось зробити.

Наслідком усіх тих причин дуже актуальною стала в Аргентині справа кольонізації великої земельної посідлості та поселення на ній рібних рілників як власників. Появилася чимало проектів, з яких для нас найцікавіший проект інж. Василя Мілінського, голови Спілки Українських Інженерів в Аргентині. Цей проект помістив аргентинський щоденник „Libertad“.

По думці автора проекту, Аргентина хоч переживає економічну кризу, то всеж таки вона находиться в далеко кращих умовах, як інші держави і вона може вести успішнішу боротьбу з безробіттям. Засобом до цього повинно бути творення земельних кольоній для безробітних.

Розміри цієї статті не дозволяють нам зупинитися над деталями проекту инж. В. Мілінського. Зазначимо тільки, що підходить він до справи дуже річево, бере під увагу всі труднощі переведення в життя цього проекту, основно застановляється над організацією кольонізації, подаючи підком конкретні акції.

Годиться мати на увазі, що проект инж. Мілінського зустрів прихильні громадських та державних кругів Аргентини і є предметом дискусії, в якій результаті може з'явитися вже не баром закон аргентинського уряду.

Для української суспільності справа кольонізації Аргентини першорядної ваги. Після Канади Аргентина була другою іміграційною кра-

іною, куди масово йшла українська хліборобська еміграція. Наш стан посідання оцінюють на 100.000 душ. Але українська еміграція до Аргентини не витворила так як у Канаді типу більшого або меншого заможного фермера. Вона дала нам сільського пролетаря, котрий тепер ніде не може знайти заробітку, живе у крайній нужді, на-ве американський трамп переноситься з місця на місце, а в останніх часах вертає з нічим і по-ніщо до Рідного Краю. Якби зачалася колонізація Аргентини безробітними українськими емігрантами, то це був би найкращим матеріалом, бо це хлібороб із крові та кости, з вродженими піонірськими здібностями, чого доказом прерії Канади й праліси Бразилії. Зискав би на тім і край, бо це-притинило-би рееміграцію звихнених, обділаних людей, які в рідному селі ніяк сьогодні не найдуть праці.

З голосів польської преси.

Хто з них більший приятель...

Ліценція заяв приязни на сторінках ендецької і санаційної преси.

Маємо перед собою здорову стирту задрукованого газетного паперу, який свідчить про чову витрату чимало сусідської енергії на зовсім безвигодну справу. Ні-сіла ні впадо повстала ціла ендецько-санаційна література, якої віснює знову нещасна національна проблема. Цим разом дискусія пішла на площині суперечки, хто з цих двох таборів, ендецький чи санаційний мав і має взагалі яснішу і всестороннішу програму в національних справах чи пак т. зв. меншиневій проблемі в Польщі. Розпочавши таку цікаву розмову її учасники добалакалися до того, що обидва вони були і є ідеальними приятелями й оборонцями національних меншин. Тільки один жиди можуть не бути захоплені, бо ендеки відмежували їх від решти меншин та приналежності до антисемітизму і юдофобії. Але щодо українців — то ендеки навіть першими задекларували свій сердечний афект до „русінув“, що викликало — очевидно — зрозуміле пересердя у санаторів, відомих „українофілів“, які не могли дозволити ендекам здистансувати себе.

Таке враження буде у кожного того читача, який матиме терпеливість уся ту газетну літературу прочитати (ми мусіли зробити це з професійного обов'язку, який інколи справді нелегкий). Отже, конкретно, 23. серпня, у ч. 253 „Газети Варшавської“, п. Ст. Стронський у статті п. т. „Недоля санації“ дозволив собі на іронію су-проти санації, що ця остання — мовляв — у різних ділянках внутрішнього й закордонного державного життя висловлювала всякі дикі претенсії до ендеків, закидаючи їм м. і. безпрограмовість, а тимчасом потім запозичувалась в ендеків і живцем брала їхню програму. Між іншим санація казала ніби то, що

поганим поглядом обозу народного було стосування супроти національних меншин

Але попри поселювання безробітних на ріллі в Аргентині для нас важна також колонізація, яку почали вести аргентинські земельні власники. Вже появилася в Польщі відпоручники різних колонізаційних спілок, які ведуть балачки з польським урядом, а які в першій мірі звертають свій погляд у сторону наших земель, надіючись звідси дістати найбільше колоністів.

Участь українського елементу в колонізації Аргентини пожадана й корисна, але під умовиною, що це буде справжня колонізація, планова, а надіве, коли вона відбуватиметься під контролею самої української суспільності. Злегковаження цього моменту довести може до того, що хто інший поза нашими плечима своє зробить, але нашим коштом, проти нашої волі. А до цього не повинні ми допустити.

І. Камінський.

права й вимога пошанівку права й держави. Протиставлено цій політиці вигривання спілок з меншинами проти польського громадянства, згідно з голосною засадою, що завдяки такій спілці ніколи не допуститься до уряду правниці в Польщі, роблячи це нпр. у громадських виборах у Сх. Галичині, де спілкою урядового табору з українцями і жидами побороювали польські листи. Нині треба покликуватися на обов'язок шанувати право й державу, а висліди поганої політики маскувати вислідами надприродних виборів.

На це „Газета Польська“ з 25. серпня (ч. 235) принесла їдку статтю п. н. „Муринська програмовість“, яка з обуренням відкинула закид, що санація „наслідуює“ ендеків щодо стосування права супроти меншин і жадання пошанівку права супроти держави.

Може „погляди“ народової демократії були навіть чудові, але її поведінка була і є така, що вживає супроти меншини не права, лише палиці, і що хоче національним меншинам права (нпр. виборчі й освітні) відібрати. Зате неоднократно (за часів кабінету Вітоса і В. Грабського) ендеція цинічно пактувала з меншинами (жидами — Прим. Ред.), пробуючи купувати їх голоси до „парламентарної більшості“. Нашої політики меншиневої — яка полягає на домаганню від меншин повної лояльності супроти держави і гарантує в заміну (?! — Ред.) повноту громадянських прав — ми напевне не запозичили від ендеції.

Однак „Газ. Варшавська“ не настрашилась: у ч. 260, у передовій статті п. н. „Чи це доктринеризм?“ адалася сміливо у дискусію на тему „паліції“:

...про палицю взагалі не думаємо розмовляти з табором, який недавно переводив пали-

фікацію Східної Галичини... Обуз народови не змагає і ніколи не змагав до відібрання громадянських прав „меншинам“. Коли виступав з гаслом „амерус клязус“ у вищих школах, не мав на увазі ніяких абстрактних неокреслених „меншин“, лише просто жидів...

І далі „Газ. Варшавська“ пояснює, що для жидів, „чужих на цій землі прихильців“, треба зовсім інших прав, ніж для слов'янського автохтонного руського і білоруського населення...

Таке становище зовсім уже вивело з рівноваги санаторів, які у величезній передовій статті („Газ. Польська“ ч. 241, з 31. серпня), під фейлетоністичним наголовком, запозиченим з американської повісти „Джентельмен префер блонде“ — „Мушени воліють блондинки“ — вилижили ще раз відому, тільки — за жаль — завжди ще нещасним меншинам незрозумілу тезу, що

жадаємо повної, активної лояльності супроти держави, а даємо повноту громадянських прав.

До цієї крилатої фрази досипано ще жменю інших фраз: про одностайне трактування усіх польських громадян Польщі, про загальну й одностайну засаду поведінки, про потребу відділення політики від гістерії і т. п. Щож до найсильнішого ендецького аргументу, „пацифікації“, то „Газета Польська“ повторила знову відоме становище міністерства внутрішніх справ, що

підчас пацифікації кара впала на підпалачів, не з огляду на їх національність, лише злочинність. Тому „пацифікація“ Сх. Галичини це було політикою і до того послідовною політикою (це правда, що „послідовна“, тільки не політика — Прим. Ред.); зате ендецькі університетські авантюри — це була лише погана і дитиняча галабурда.

Після того ендеки не мали ще часу дати репліку на репліку. Зате забрав голос у цій справі краківський „Час“: присвятив їй окрему вступну статтю п. н. „Фальшиве схоплення важкої проблеми“ (ч. 199 з 1. IX. ц. р.). Краківські консерватисти беруть дещо в оборону жидів, опрокидують тезу, наче жиди були авторами й спричинниками „прикрих і морочливих“ міжнародних зобов'язань Польщі супроти національних меншин, та зовсім слушно стверджує, що „становище польської ендеції супроти української проблеми (квестії руської) є однаково нетолерантне, що й супроти проблеми жидівської. Під адресою санації „Час“ висловлює жаль, що досі не маємо (в національній ділянці) ніякої позитивної програми, особливо, коли річ іде про українців...“

Читаючи всі ці заяви, взаємні жалі і докори, справді важко українцям вирішити питання: хто є їх більшим „приятелем“, ендеція чи санація, і хто з них більше „заслужився“ і для українського народу і для того стану польсько-українських відносин, який панує нині.

Ширіть наш часопис!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ З ДНЯ 8. ВЕРЕСНЯ 1932.
ІВ. НІМЧУК

ЗА СЯНОМ.

З ПОІЗДКИ ПО ЛЕЖАЙСЬКОМУ ДЕКАНАТІ.
VIII.

Питали мене вераз прості люди, звідки вони їм, між поляками, взялися. Невже їх предки зайшли туди, на урочайний лив повітів перезорського, ланьцутського, ряшівського, зі сходу? Також багато українських інтелігентів, як я сам про це переконався, не вміє цього пояснити. Тому свідомося на цій справі ближче.

Як згадує вже в одному з попередніх розділів, численні місцевості в лежайському деканаті нині вже чисто польські, мають назви українські. Такіж назви збереглися до нині на означення поодиноких частин різних місцевостей, на означення рік, потоків, гір, піль то-що. Збереглися подекуди теж безсумнівно українські пам'ятки (ікони, хрести, давони), докази колишнього українського життя в тих околицях. Все те, як і устне передання, нікому невідомо, на те, що в тих сторонах, на території цілого лежайського деканату, а навіть даліше на захід, жило колись компактною масою українське населення. Воно замешувало той урочайний лив здала в численних громадах, а нинішні польські місцевості утворили вже пізніше польські (також німецькі) колоністи із заходу, які з часом сполучили більшу частку колишніх українських громад і їх мешканців так основно, що нині свідками давнього українського життя в багатьох місцевостях є одні тільки назви.

Не будемо тут наводити тих назв, аби не переривати цього огляду. Хто цікавий по-

хай загляне до книжки Т. Білоуса про церкви в Галичині і на Буковині*), де наведено багато українських назв нині чисто польських місцевостей, положених між Сяном і Вислоком та ще далеко-далеко на захід. Усі ті місцевості, колись українські, що сягали на захід до самих Татар і в сусідство Кракова, відданого всього на 10 миль, нині зовсім златинічилися і ополчилились.

Також історичні документи з часів польських королів Мечислава I., Казимира Вел. і Володислава Ягайла, як не менше й польських вчених Старосольський, Стрийковський, Мацевський, Фріас і інші доволі ясно вказують на те, що ціла та околиця, а навіть положена далі на захід, була передчасно українською. З українських учених присвячували увагу цій справі Зубрицький**), а в новітніх часах проф. д-р Мирон Кордуба***), і д-р Осип Пеленський****). Цікаві історичні документи, які свідчать наявно про колишній український характер земель, що лежать далеко на

*) Теодор Білоус: Церкви руські в Галичині і на Буковині. Коломия, 1877.

**) Денис Зубрицький: О древних границах между русскими и польскими народонаселениями Галиции. Львів, 1849.

***) М. Кордуба: Західне пограниччя Галицької Держави. 8. Н. Т. III, т. 137—140.

****) Проф. Осип Пеленський: Рішів, західна твердина Галицької Держави. Ювілейний Збірник на пошану академіка Михайла Грушевського. І. Українська Академія Наук ч. 76. Київ, 1929, стор. 155—164. У цій розвідці писав Пеленський, що у Рішіві здала-дала нема української церкви. А тимчасом автор Шематизму Перем. Би. з 1879 р. наводить про церкві Рішіві долали, що у Рішіві був монастир св. Івана, але його дороги нашого обряду знищили. Про цей монастир є згадка також у лежайському шематизмі з 1877, стор. 147.

захід за Сяном, помістив редактор Шематизму Перемиського Епархії за рік 1879 при дотичній парохіїх*). Між іншим навів він там (стор. 184—185) відпис грамоти з 1404 року, що відноситься до спору короля Володислава (Ягайла) з Ядвігою Отиною Пленською і її донькою Блискою за земельні границі (за Залісся і Тичини-місто у ряшівському повіті ураз її приналежали до Тичина селами). Документ той (видрукований в „Актах южн. и западн. Россіи“, СПб., 1863, том I, стор. 6), як і латинський його переклад, написаний кожний на окремій пергаменті, має численні воскові печатки, в тому числі й печатки обох перемиських єпископів (нашого і латинського). Український оригінал тої грамоти з 1404 р. відзначається прегарною українською мовою, в якій повно чисто народні вислови.

Яким-же чином прийшло до того, що українці за Сяном з колишніх господарів тої землі опинилися нині в ролі дрібної меншості? Про те, якими шляхами і засобами велася латинізація і польонізація українських земель за Сяном, можна написати цілу студію. Багато матеріалів можна знайти про це і в польських істориках, які зареєстрували немало насильствних захватів наших церков і їх маєтків у користь латинників, особливо в часах затяжної боротьби в нашій церкві між уніятами і православними. Немало таких документів переходується в архівах греко-кат. і лат.

*) Бул ним д-р богословії і професор церковного права в епарх. богословським заведенні та бібліотекар соборної бібліотеки в Перемислі, о. Юліан Никорич, закладаючому згаданий Шематизм став незначливо цікавою і вартісною книжкою. Дуже добру оцінку праці пок. о. Ю. Никорича в тому Шематизмі і найцікавіші витяги з неї подає Д. Державин в „Лінійській Мислі“ (1931, ч. 12, і 1932, ч. 1, і 3).

Конгрес ОУН перед судом.

ЗІЗНАННЯ СВИДКІВ.

Св. Іван Кедрин-Рудницький, член редакції „Діла“, літ 36, замішаний тепер у Львові, заарештований влітку, що був у Відні в січні 1929. Знав, що саме тоді відбувався конгрес у Відні конгрес і сам був цікавий бути на ньому. Його справи запитали на одну нараду. Чи та нарада відбувалася в приміщенні конгресу, чи радше була імпровізована, цього свідок не знав. Був присутній лише на тій одній нараді, тому про сам конгрес і членів конгресу говорити не може.

Предс. Ягодінський: Чи полк. Коновальця, Сціборського, Андриєвського ви там бачили?

Св. Кедрин: Полк. Коновальця знаю, але чи був на цій нараді не пригадує собі. Сціборського взагалі не знаю. Зате інж. Андриєвського знаю і він був на нараді.

Предс. Ягодінський: А обвинувачених бачили ви на конгресі?

Св. І. Кедрин: Усіх обвинувачених не знаю особисто. Знаю обв. З. Пеленського, Олеса Бабія, Е. Зиблікевича і д-ра Васіяна. З них лише обв. З. Пеленського бачив на цій нараді. Зате обв. Олеса Бабія а також обв. З. Пеленського я стрічав лише у місті у Відні, а обв. Бабія нарікав тоді, що є хворий. Знову обв. Е. Зиблікевича взагалі не бачив ні на нараді ні в місті.

На ту нараду свідка запросили мабуть тому, щоб почути його особисту думку, як співробітника „Розбудови Нації“ і неофіційну оцінку відповідальних політичних краєвих кол, тому, що свідок був тоді членом Центрального Комітету УНДО і пресовим референтом Української Парламентарної Репрезентації. Свідок стояв на становищі, що нема потреби творити якусь нову ідеологічну організацію, бо ту саму роль може виконати неорганізована група, що гуртувалася би біля якогось ідеологічного журналу нпр. „Розбудова Нації“. Щодо творення нової політичної організації, то свідок уважав, що в Галичині вже достатньо аріжничковане партійно-

Прок.: Чи існувала в краю легальна організація української молоді?

Свідок: На превеликий жаль, молодь не має повної змоги належати до власних легальних організацій. Осв нпр. лише кілька років минає від внесення статутів Української Студентської Громади, а проте влада їх не затверджує.

Прок.: Чи молодь може належати до політичних партій?

Свідок: Якщо хто оголоситься, а провід партії оголошення прийме, то — очевидно — може належати.

Прок.: Хто був більше заступлений на тій нараді, чи молодь а краю, чи а еміграції, яка вже перейнялася еміграційним духом?

Свідок: Маю враження, що молодь а еміграції. Але нпр. я теж студіював свого часу на еміграції.

Обор. д-р Старосольський: Чи є різниця між думанням молодого покоління і старшого?

Свідок: У нас ця різниця особливо велика, підсилювана вона ще спеціальними умовами, незаними в інших народах і громадянствах. Так нпр. величезну роль грає соціальний момент, який не може не впливати на формування і психіки і світогляду молодого покоління. Поміняючи вже ту аномалію, що молодь не має своїх рідних шкіл, можності фізичного виховання і т. д., то вона живе все а маревом безробіття перед очима. Наші студенти, а навіть старші гімназисти, мусять думати про те, що по скінченні шкіл і отриманні дипломів опиняться без вартату праці. Крім того психіка і методи праці людей передвоєнних і б. військових та повоевної молоді мусять бути інші. Тому а ніхто а поважних українських політиків не дивується, що між молоді панує стихійний гін творити власні організації і що вони відносяться зі специфічним недовіром до політичних партій, яким обставини диктують ще ріжну тактику.

Обор. д-р Старосольський просить свідка вияснити ширше це підложж, однак **прокуратор** і **предсідник** противляться цьому тому, що свідок не покликаний у характері знавця.

Далі на питання **обор. д-ра С. Шухевича** свідок вияснює, що у програмах усіх існуючих легальних українських партій зазначено зєднану незалежну українську державу, як остаточну ціль.

Кілька дальших питань **обор. д-ра Шухевича** — **предсідник** відхилив.

Отісля на питання **обор. д-ра В. Старосольського** свідок вияснює, що на конгресі були представники а Велику Україну, Кубані, Буковини і від українських емігрантів а Америки. Свідок пригадує собі зокрема, що довідавшись про приїзд кубанського делегата шукав за ним, бо знає кількох кубанських провідників ще а Києва і свого побуту на еміграції і сподівався стрінути знайомого.

Обор. д-р С. Старосольський: Чи на такіх нараді представників а усіх земель України можна було говорити про конкретні цілі?

Свідок стверджує категорично ще раз, що на тій нараді казалося виключно про ідеологічні напрями і про теоретично-політичні проблеми. Саме тому, що свідок бачив тоді, що учасники наради не зводять собі справи а конкретних цілей будучої організації і під цим оглядом мали дуже хаотичне поняття — свідок був проти її формального засновування.

Знову на питання **обор. д-ра Л. Ганкевича** свідок вияснює, що точка тяготіння української політики не знаходиться у Галичині, лише давно вже перейшла на Велику Україну (Наддніпрянщину), а всі національні партії засадничо ставляться однаково супроти Польщі, що і Росії. Серед українців існує все ще проблема „Польща чи Росія“, подібно як серед поляків „Німеччина чи Росія“. Тому конгрес у Відні, як людей а всеукраїнською ідеологією, не міг звертатися лише специально проти Польщі.

Кілька дальших питань **д-ра Ганкевича** а загально-політичних справах **предсідник** не допускає. Тоді **д-р Ганкевич** просить свідка, як співредактора „Діла“, подати характеристику **обв. Бабія**, який у „Ділі“ співпрацював зі свідком двома наворотами, — а 1922-3 році і потім в 1929-31 рр.

Свідок: Не знаю, чи ця характеристика сподобається так тоз. Баб'єві, як п. прокураторові Лішчові. П. прокуратор Лішч старанізував обвинуваченого, який нібито „відомий а як письменник і публіцист зі скрайньо націоналістичним і аскрапо протипольським забарвленням“. П. прокуратор Лішч видно не дуже добре знається в українській літературі і публіцистиці, бо Олеса Бабія ніхто не знав ані як публіциста, ані як письменника, лише виключно як поета і то поета ліричного. Його політичними поглядами ніхто не цікавився. Він видав а збірки поезій-епосик і в них єршах він найкращий Політичний

не любив, а навіть не любив щоденної редакційної праці у політичному щоденнику і лямав її лише як засіб прожитку.

Предсідник: Чи, як хто пише „Гуцульський Курінь“ є прихильником поляків? (В акті обвинувачення проти обв. Бабія зазначено деякі протипольські звороти, які стали найбільшим „моральним“ тараном проти обвинуваченого. — **Прим. Ред.**)

Свідок: Особливим прихильником поляків безумовно не є, але а погляду літературної критики треба признати, що „Гуц. Курінь“ написаний а талантом і то найталановитіше саме місця судо-ліричні. Там, де Бабія пускається на політику — а тих місцях є дуже слабкий (загальна) веселість на салі й лавках присяжних суддів).

Кілька чергових питань **обор. д-ра Ганкевича** про течії і політичні можливості після травневого перевороту, про порівняння українських націоналістів а польськими, чеськими і німецькими і т. п. — **предсідник** не допускає.

Обор. д-р Ганкевич: Чи ви знаєте резолюції конгресу?

Св. Знаю, я їх читав у „Розбудові Нації“.

Прокуратор: Чи виходить ще журнал „Розбудова Нації“ у Празі і чи існує ОУН?

Св.: Так.

Посол д-р Біляк: Звідкіля ви довідалися про конгрес у Відні перед ним і після нього?

Св.: З журналу „Розбудова Нації“, який перед конгресом і по конгресі мав дебіт у Польщі і тому приходив легально до Польщі.

На питання **обор. д-ра О. Назарука** про ОУН свідок відповідає, що все ще не вірить, щоб ОУН і УВО злилися в одну організацію, бо тоді треба було робити в 1929 році стільки шуму а конгресом, не треба було самого конгресу і на конгрес не було запрошували людей, які а терористичним рухом не мають нічого спільного.

Присяжний суддя Зброжек: Чи програми українських політичних партій, в яких говориться про самостійність України польський уряд затвердив і чому? А якщо так, то коштом яких держав мала би повстати українська держава?

Предс.: Не допускаю цього питання. Це запит до уряду, а не до свідка, а в тонкості міжнародної політики не будемо тут вдаватися. (На салі веселість, **предсідник** грозить опорожнити салу).

Обор. д-р Л. Ганкевич: Чи обв. Бабія говорив про політику в редакції?

Свідок: Так, але політикою цікавився як культурна людина, а не як політичний діяч і до ніякої політичної організації не належав.

Обор. д-р Л. Ганкевич: Чи не пригадуєте собі досадної відповіді, яку дали ви Баб'єві підчас одної а розправ а обвинуваченням на тему участі в політиці?

Свідок: Памятаю, що на заяву О. Бабія а тій розмові, що він політикою займатися не буде, я сказав: „Слава Богу, бо на тому певне вираз політика“.

Як ми вже вчора зазначили, переслухання свідка **ред. І. Кедрина** тривало рівно дві години і виповнило (після кількоххвилинного переслухання поліц. агента Радона) цілу полоудневу розправу. Після того переслухання перервано розправу до слідуючого дня ранку.

ДРУГИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

На початку другого дня розправи, у візюрок вранці, відчитано зізнання б. радника воєвідства у Львові, **Івахова**, якого покликано на розправу а характері свідка і знавця, та який особисто не явився. З тих зізнань виходить, що Івахів дістав негайно після віденського конгресу детальні відомості, хто був на конгресі, хто вїхав а краю і хто займався висилкою краєвих делегатів. Тут Івахів називав цілий ряд назвищ, як Богдана Кравцівца (в той час арештованого), пок. Степана Охримовича, Івана Рудницького (кажд. адв.), Ленківського і ін. та кожному визначує якусь роль у тодішній УВО. Потім дає широкі інформації, зібрані таким самим „конфіденціальним“ шляхом, про кожного обвинуваченого окрема.

Обвинувачені аргументували з якихнебудь заяв у зв'язку зі зізнаннями Івахова.

Зізнання Івахова були по суті цілим обемистим еляборатом, який відчитували 2 години. Після перерви до самого полудня читали ріжні статті а „Розбудові Нації“ и „Національної Думки“, одну частину „Гуцульського Курія“, інші листочки і т. д. При відчитуванні статті Ю. Васіяна а „Розбудові Нації“ п. а. „Ідеологічні основи українського націоналізму“ прокуратор бажав собі переналаштування суттєвих уступів на польську мову, на що **обор. д-р В. Старосольський** зауважує, що це не легка справа, бо наприклад, він сам цього не зумів би. Прокуратор частинно з цим погоджується, а серед відчитування статті дійшло до загальної веселості —

До Вп. Пані
МИХАЙЛИНИ КОЗЛОВСЬКОЇ,
власн. Вищої Школи Кравецтва у Львові, ул.
Академічна 22, І. п.

Тому, що не можу інакше віддячити Вам за дари добайливості в часі моєї науки крою та диття, за знамените приготування мене до іспиту та за інші добродійства, отсею дорогою складаю сердечне Спасибіг.

Марія Кармінська.

політичне життя. Інші члени тої наради з цим поглядом свідка не погоджувалися і мабуть тому більше вже свідка на ніякі наради не запрошено. Однак річ ішла взагалі про потребу чи зайвність творення організації чисто ідеологічного характеру. Щодо ідеологічного журналу, то потребу такого журналу відчували і відчують ще а нині всі відповідальні діячі в краю і за кордоном. А тому, що ще перед конгресом почав виходити такий ідеологічний журнал у Празі п. а. „Розбудова Нації“, то свідок спершу згодився співпрацювати в ньому і ще в 1928 р. помістив статтю п. а. „Опильовування революції“, в якій остро обґрунжував становиче гетьманських кругів а табору б. гетьмана Скоропадського, супроти періоду української революції а часів Центральної Ради і Директорії.

Прокуратор: Чи свідка вислали на конгрес легальні організації а краю?

Свідок: До Відня вїхав я на Рівдяні Свяга у характері приватнім, використовуючи відпустку; маю там близьку рідню і численних знайомих а часів своїх тамошніх університетських студій. Я мешкав тоді постійно у Варшаві і дістав журналістичний паспорт, який теж використав для вїзничкової подорожі.

Тут прокуратор цілком якимого запитів старається виказати, що ідеологічну роботу виконують свободно існуючі українські політичні партії, а українські часописи а краю поміщують лиш ідеологічні статті. Свідок стверджує, що вистаки практична робота політичних партій не дозволяє їм звертати у достаточній мірі увагу на проблеми теоретично-політичного характеру, а брак спеціальних теоретичних журналів а краю все ще являєть велику шлоду українській політичній думці.

Обор. д-р Старосольський: Чи вона організація мала бути така, як існуючі політичні партії?

Свідок: На нараді велася дискусія лише про ідеологічні цілі.

Предс.: Чи говорилось про УВО на нараді?

Свідок: Ні! Не можна говорити про підпольну організацію а присутності людей, які до неї не належать, чи належати не хочуть. Присутні, крім мене там ще могли бути і інші такі заповнені особи

Італія признала німецькі домагання зброєнь.

БЕРЛІН. 6. IX. ПАТ. Німецька преса повідомляє з Риму, що італійські урядові кола признали домагання Німеччини в справі зброєнь, змодифікованих з правового становища. Італія визнає будучу роззбройну конференцію відповідним місцем для обговорення домагань Німеччини в справі зброєнь. „Форвертс" зазначає, що

італійські міродатні кола признають, що правда, німецькі домагання, однак рівночасно домагаються, щоби домагання Папенгове уряду розглядати в Женеві, а тимчасом Німеччина взагалі не хоче брати участі в роззбройних нарадах, коли її домагання передтим не сповняться.

З українського життя в Румунії.

„Час" знову щоденником.

Від 5. вересня ц. р. черновецький „Час", що від кількох місяців виходив чотири рази на тиждень, з'являється знову щоденно. Умовляючи напередплатники тим, що стали присилати точніше передплату, допомагаючи ось так дирекції вдержати одиницю в Румунії український щоденник.

Будова сцени в салі Нар. Дому.

Ми вже повідомляли про те, що черновецькі українці приступили недавно до будови сцени в салі Нар. Дому, яку для цієї цілі поширили через придручення двох сусідніх кімнат. Широка збірка акція, в якій взяли участь і українці з Черновців, дозволила виділові Народного Дому перенести цю будову розмірно легко. Але в часі будови сцени і різних інсталяцій показалося, що сволоки над салею струпилися, тому виникла konieczність переставити основну напругу цілого будинку, що перестояв 33 роки без ніякої напруги. Одночасно з тим

виділ Нар. Дому рішив добудувати в салі також ложі і зробити її таким чином наскрізь модерною. У зв'язку з тим „Час" закликає до посилення збіркової акції.

Поїздка українського театру до Бесарабії і Добруджі.

Український театр з Черновців виїхав на турне до Бесарабії і Добруджі з найкращим ансамблем у числі 25 осіб. Театр виступить у Хотині, Бричанях, Сикурнах, Атаках, Сорочі, Більцях, Оргею, Кишиневі, Бендерах, Романіях, Тарутині, Саратові, Акермані, Татар-Бунарі, Вилкові, Кілії, Тульчі, Констанці, Ізмаїлі, Болграді, Чатар-Лунга, Комраті, Кагулі, Льові і ін. Репертуар у цьому турне складається із п'єс побутових: „Вій", „Запорожець за Дунаєм", „Ой, не ходи Грицю", „Ніч під Івана Купала", „Наталка Полтавка" і ін. Театр виїжджає з найкращою черновецькою оркестрою; проби відбувалися довгий час в убикаціях Народного Дому.

Ювілей Баварії.

БЕРЛІН. 6. IX. ПАТ. Рівночасно з берлінськими маніфестаціями штальгельму відбулося в Гор. Баварії в містечку Айтха свято з нагоди того, що вже 500 літ минуло від часу, як повставо окреме баварське князівство під скиптром Віттельсбахів. У святі взяло участь 10.000 людей. Був і баварський кронпринц Рупрехт і представники баварської шляхти. Кронпринц вголосив промову, яку прийняв оваціями в честь бувш. королівського роду. Промовляв і провідник баварських селян д-р Гайм. Він висловив сподівання, що небаром на баварському престолі засяде знову представник династії Віттельсбахів.

Жахливе убийство на селі.

З Микитинців, пов. Станіславів, пишуть нам:

Між двома парубками Юрком Бажаном і Дмитром Возняком, були непорозуміння на особистому тлі. В неділю, 21. серпня Дмитро при заставі несподівано бив палицею Юрка по голові до крові. Про це від читальнею довідується молодший брат Юрка Василь і схвилюваний перемовляється з приятелем Дмитром, Матієм Грицевим. Між ними доходить до малої бійки, так під палицею. Їх розбавляють люди. Та Матій постановив німечтис. Він ще з вечора підганюється між людьми: „Піде він завтра до шпиталю!" Рано в 6-ї Василь, забувши про вчорашнє, виїхав фірою по шутер і от, як переїхав поуз хату Матія, той із двома сестрами, Донею і Паранею, нападає на нього з палицею. Матій кидає каменем у голову. Удар влучний. Василь падає, тоді сестри Матія кидаються на нього і б'ють його до виступу залізними птабами.

Діється це на вулиці, серед села! В полудне родина відвезла побитого до Станіславова, до шпиталю, де лікар ствердів потриєсання мозку. В четвер, 26. VIII. Василь умирає, полишивши по собі серед всіх, що його знали, щирий жал, бо був це чесний, порядний парубок. Виявом цього був багаточисний похорон покійного в неділю 28. VIII., на який зійшлися люди не лиш із Микитинців, але й сусідніх сіл: Маялів, Угорників, Піддичар, Хриплина.

О. Ганушевський, парох Угорник: Микитинці, сказав відповідне слово. Люди були дуже зворушені ганебним убийством у селі й досі говорять про нещасливу жертву, в додатку ще оплачують по смерті в польських бруківних часописах. А саме „Експрес Поранні" в 29. 8. приніс вносану з салі вістку про убийство, де напав, що Матій нібито німечтис на нього за аганьблення сестри. Не неправда. Василь, як сказано, був чесний парубок, в осени мав уже женитися з одною дівчиною і згинув одно за те, що вступився був за брата.

Дяку відплату Матія треба пояснити не лиш особистими, але й партійними порахунками.

Убийця арештований.

Хто не платить за часопис, рідиває відну пресу.

НОВИНКИ

— Найкращі і найдешевші дзвони, образи, фани, фелони, евангелія, чаші, світло, кадильні і інші церковні річі дістанете тільки в „ДОСТАВІ", Львів, Руська 20, Перемишль, Косцюшка 5, Тернопіль, Підсудського 6. „ДОСТАВА" є єдиною українською кооперативою, що виробляє і продає церковні річі і тому українці повинні тільки тут купувати. 393 1—10

— Школярі й школярки, припишіть своїх батьків, щоби взуття до школи купили вам виключно в „Кометі", Львів, Ринок 21!

„КОМЕТА" Станіславів, Сапкіньська 10 х

— Конфіскація „Діла". Вчорашнє (198) число „Діла" підпало конфіскації за цілу другу статтю включно з заголовком. Це вже 29-а конфіскація нашого органу в цьому році.

— Аналіфетизм польського радія. В понеділок 5. ц. м. надавало радіо з Варшави церковні пісні у виконанні хору православної катедрі в тому місті. Заповідач сигналізував спершу церковні пісні, а потім дві сербські, якими були: „Імамі ко Господу", „Достойно єсть" і „Свят". А відому пісню зі Служби Божої „Єдинородний Сину" переклав заповідач на „Первородний Сину..." Чи не аналіфетизм?

— Припадкова поразка Гарковенка. Як ми вже зазначили коротко у звіті з дужань, німець Дозе поборов українського змагуна Гарковенка. Та ця невдача світового мистця-силача Гарковенка була припадкова. Дозе весь час боротьби провокував Гарковенка, аж вкінці Гарковенко втратив терпіння, так що оба довгий час товклися взаємно. Дозе схопив Гарковенка в подвійний нельсон. За якийсь час Гарковенко наблизився до лива і з усіх сил зірвав нельсон. Із розгону впав головою та вдарив часом об дерев'яну бар'єру грища. Удар був такий сильний, що на хвилину оголомило навіть такого витривалого чоловіка як Гарковенко. Тут же Дозе знову схопив у нельсон Гарковенка та став тягнути його до грища. Гарковенко бовсав комплікації, бо кров ударила йому до голови, тому вдарив тричі рукою об килим на знак, що піддається. Судді признали перемогу Дозе.

— Шахові змагання за мистецтво Львова починаються 15. вересня в каварні „Севіль". Організує їх „Ліга міжнародних шахових розгрівок м. Львова". Зголошення в каварні „Севіль" між год. 8—9 веч. для нечленів вклада 10 зол.

— Знижка комірного на 40 проц.? Польські часописи принесли малооправдодобну вістку, що на одному з найближчих засідань ради міністрів розглядатимуть справу знижки комірного на 40 проц., бо настільки менше-більше зменшили платні. До президії ради міністрів, виставили подання в справі знижки комірного. Подання має мільонп'ятсоттисяч підписів, зібраних у всій Польщі. Подання це вишлють рівночасно з меморіалом Союзу Комірників. Аркуші із підписами є стільки, що їх перевезуть до ради міністрів 2-килим вантажним возом.

— Відважна черниця. До монастиря СС. Вірменок при вул. Скарбківській у Львові заков-

ся крізь вкно злодій Макс Райх. Одна з черниць не спала, а як побачила злодія, дала йому кілька разів п'ястком по голові. Злодій перелякався та з І. пов. скочив на вулицю. Тут його зловив поліцей.

— Важне для експортерів раків. Промислово-торговельна палата у Львові просить фірми, які займаються експортом раків, а мають осідок у Сх. Галичині, щоби подали Палаті свої адреси.

— Б. король Еспанії в Польщі. 15. вересня буде в Кракові на Вавелі шлюб кн. Сесилії Любомірської з кн. Бурбоном Парменським. На шлюб приїде й буш, еспанський король Альфонс.

— Утруднення еміграції до Полудневої Африки. Уряд Полуднево-африканської Унії видав нові іміграційні загострення, піднісши висоту депозиту імігранта з 100 фунт. штерлінгів на 250 ф. ш. Через цю підвишку значно утрудниться приїзд нових емігрантів. Еміграція до Полуднево-африканської Унії наплавала майже виключно з Великої Британії.

— Дрібні вістки. У Вашингтоні взяла 32-літня вчителька Флечер літак за останніх 25 дол., щоби нібито відвідати вуйка в Аннаполісі. З висоти 600 м. вискочила та згинувла на місці, причина: нервовість із безробіття. — Американська фірма продукції алькоголю для лікарських цілей, заповіла, що в 1934 р. кожний власник 5 акцій дістане як дивиденду 24 пляшки 15-літ. „віски", коли до того часу скасують прогібіцію. Фірма має тепер на складі 700 тисяч скринь (по 25 пляшок) такої горілки. — У Постойній (Адельсберг) відкрили, після кількохлітніх розшуків, у підземній печері бічний величезний коридор. У ньому є озеро на півтора км. і склепіння на 100 м. високі. — Цивільний літак, кермований інж. Песці, після відлету з майдану в Чинісельо (біля Мілану) впав на вулицю перед трамваем. Трамвай ударив у літак із усієї сили. Летун і два подорожні трамваю ранені. — Французький письменник Поль Бурже святкував 80-ті роковини своїх уродин.

— Австрійський скандал. У Грацу та Відні заарештували кільканадцять осіб, що організували потайну медичну клініку, де робили людей безплідними. Між пацієнтами були чоловіки та жіноцтво. Операція коштувала дуже дешево — 90 шилінгів. Операторами були студенти медичної і звичайні лайки між іншими один болгарин і як кажуть, один поляк. Один румунський лікар Барсон-Брасов, замішаний у цю справу, з остраху перед судом отруївся морфіною. Обраховують, що операції піддавалось більш як 1000 осіб; деякі часописи подають багато більше число, навіть 6000 осіб. Серед арештованих є відомий віденський робітник пера анархіст Рамус.

— Мегаломанія. У Римі вибудують пам'ятник Муссоліні на 17 м. висоти. Буде це найбільший мармуровий б'лок у світі. Пам'ятник стоятиме при вході до „Форум Муссоліні". Муссоліні, очевидно, проти цього не протестує.

— Новий римський університет. У 1935 р. Рим матиме новий університет, чи пак: перенесеться до свого давнього осідку, заснованого ще в 1303 р. папою Боніфацієм VIII. На цьому місці вже почали будувати нову велику установу; є це на дорозі до Тиволя за Римом. Всі будівлі коштуватимуть 35 міль. зол., з того тільки 7 міль. дасть державний скарб, а решти різні місцеві установи. Річну субвенцію університету обрахували на 2 і пів міль. зол. Вписове річне буде 500 зол. Нині Рим має приблизно 9000 студентів, з яких 3000 працює науково, скінчивши всі іспити. Студенток мінімальна кількість — усього 6 і пів проц., хоча в університеті є вже жіночі-лекторки.

— Проти вломників. Берлінські інженери придумали апарат, що не дає змоги вломникам дістатися до мешкання. Із цього апарату виходить незриме проміння, що має зв'язок із дзвінком. Коли тільки в хаті сніниться найменший рух від особи, яка входить, апарат дає знак дзвінком. Досі його вживають тільки для музеїв, бо він дуже дорогий.

— Тяжкий кандидат на мужа. Лондонський денник „Лондон Геральд" зробив цікаву статистику. З нагоди нової подорожі наслідника англійського престолу до Скандинавії він стверджує, що уельський принц іде у свати вже 86-й раз. Цим разом пропонуваною нареченою є 22-літня внучка шведського короля княжна Інгрід. На цей раз уельський принц іде в товаристві свого молодшого брата Юрія. Може цей поміж у цій важкій справі.

— Звір'я в людській тлі. В Марсальї на передмісті Ст. Антоан робітник Зеші, за це, що йому звернули увагу, що його діти кидають каменями на курник сусіда, ножем убив Марію Франца та Івана Матісіа. — У Тонон де Бен у Сабавдї три бандити напали на хату скромних пенсіонерів Перетів. Коли не нашли грошей, бо Перет зложив їх у банку, бандити стали приш-

кити вуглям Перетам п'яти та рвати тіло розпа-
деними кайдами. Шойно над ранком поліція
дзвонилася про напад і арештувала двох банди-
ти. Третій утік.

Чи новий танок? З бразилійською політи-
кою та канвою недобре, зате з цієї країни прий-
шов до Європи танок, над яким тепер думають
співістали, чи варт його „пустити“ як мод-
ний. Є це бразилійський „матчі“ і англійські
матчі. Ворожить йому успіх. Його знає вся Бра-
зілія і населення інших південно американ-
ських держав захоплюється його поетичним
ритмом.

Замок Макбета. Батько англійської книж-
ки Порської, граф Стратморський, подав до
кількох прес, що він продає історичний гля-
диський замок, що був ареною трагедії Макбе-
та. Граф не може його довше утримати, бо по-
датки за великі. За кожних сто фунтів шт. до-
датки він платить 90 фунтів податку.

Останній з могикан. Хоча Фенімор Купер
завжди вже написав свою повість „Останній з
Могикан“, це індіанське плем'я ще не вимерло.
Як довідуємось із американської преси, остан-
ній могиканин Макма Монпю, живе в Мільвоуї,
і має 75 літ. Кілька останніх могиканок, розсія-
ні по За. Державах. Монпю зовсім не подіб-
ний до романтичного героя Купера. Він має
скромну урядову пенсію і допомагає антрополо-
гічному інституту в Шікаго відтворювати за-
буту мову могикан. Не курить, але не зважа-
ючи на прогібіцію, зберігає вірність „огненній
води“, яку любив його предки. Його жінка
близько так, що його єдина донька не чистокров-
на могиканка. Він уже засимільований і нази-
вається по американськи Віліям Дік.

Ринок невілників. У Лос Анджелес при-
думали новий спосіб боротьби з кризою і
безробіттям. Відчинили тут т. зв. „ринок не-
вілників“, де безробітні в нужді зголошують-
ся перед спеціальним комісаром. Є тут і носії
і кінні статисти і машиністи. Покупні при-
дбавляються кандидатам і пропонують заробі-
ток. Уряд дозволив пропонувати за годину
найменше... 2 дол., найнижчу ціну, згідно з аме-
риканськими обставинами. „Невілник“ може
оживити хвилини покинути свого господаря.
Більш спасенням видається такий ринок нашим
людям!

3 кіна.

КІНО „ПАЛІАС“: „Рік 1914“.

Польська патріотична фільма. Щоби нам не
диріжати, що не відемо відповідно оцінити її
вартість з огляду на її сюжет, послухаймо, що
каже про неї ультрапатріотичне „Слово Поль-
ське“. Як про більшість, на жаль, польської про-
дукції, не сила думати про нову фільму Генри-
ка Шаро з великою ніяковістю. Знов якийсьбу-
дів у патріотичнім селі за два сотки. До того
ж зуміли у ту каригідно-примітивну фабулу
вкласти стільки вісентинців і так її замазали, що
рідкався Боже. Бої легіоністів із москалями у
„1914 році“ нагадують лови на лиса: багато лю-
дей на конях, перегони полями і сурми. І ця іди-
от має маркувати війну!

КІНО КАСІНО: „Волоцюга“.

Відомий співак Льюренс Тібет цим разом
мешкає в Польщі, а більше грає. Самим своїм ви-
глядом добре він підходить на волоцюгу. Грає він
дуже свобідно, весело. Чимало гумористичних
сцен. Прегарна муринська забава зі співами та
танцями.

Із судової сали.

Перший вердикт присяглих на основі нового ко-
дексу.

Для 5. вересня ц. р. відбулася перед трибу-
налом суду присяглих в Тернополі карна роз-
права проти 20-літнього латеричного челядника
і Тернополя, Йосифа Бергштофа фальзе Вайн-
гаса, обвинуваченого у злочині головної зра-
ди з § 58 б) і ш) і § 59 б) уступ 2 австр. карного
кодексу. Розправу проводив віцепрез. Цегаль-
ської, вступав судді Володимир Зарицький і
Тамар, обвинувачуваного віцепрок. д-р Врубель, бо-
рону пос. д-р Степан Баран.

Ак обвинувачення закинув обвинувачено-
му Бергштофові (по народності жидові) кому-
ністичну агітацію при допомозі відозви до селян
і робітників і окремих відозв до війська з черв-
ня 1932 за підписом Центр. Комітету Комуніст.
Парції Зах. України (ЦК КПЗУ) із закликом до
повалення теперішнього державно-
го устрою в Польщі та до відірвання україн-
ської землі у Польщі в косен Рад. України.
Тоді відозви і відповідний транспарент не обви-
нувався вчором 1. липня ц. р. і тоді на вули-
ці Пушкерт в Тернополі прирештував його по-
ліцейський розвідник Ян Хішан. Обвинувачений бо-
ронує тим, що пакет з відозвами англійців на

ВІДГУКИ ДНЯ.

Кожному по трошкх.

Спершу були похваляні, потім просьби, а
тепер претенсії.

Похваляні...

Кому вони не є приємні! Адаже навіть неби-
щик радіє з похоронних промов, які склада-
ються з кількох грама похвали і з кількох грамів
сміху. Раді і в заранні фейлетоністичної твор-
чості, думаючи, що воно так і надалі буде.

Але швидко прийшли на чергу просьби.

— Будьте такі добрі, згадайте коли мою
фірму в фейлетоні!

— Прошу вас, дайте йому шкоду, бо то
йже світ кінчиться...

— В імені цілої громади просимо вас нап'я-
тувати це в ваших „Відгуках“...

Я робив що міг і наробив собі ворогів, а не
аробив маєтку, хоч неолдин підозріває, що я маю
з цього невеликі доходи.

Після просьб прийшли претенсії.

— Пиши тільки довесцькі фейлетони. Зна-
мениті, найліпші з усього, що пишеш.

— З ваших фейлетонів найкращі настроє-
ві. Ви повинні писати тільки такі.

— Не терплю тих твоїх настроєвих. Це все
„торби січки не варте.“ Суспільні фейлетони —
ось що.

— Піддержуйте наш промисл, наше купец-
тво. Ваш фейлетон про купців був капіталь-
ний. Це ваш жанр. Якнайбільше таких.

А одна пані, що чогось зля на мене:

— Я загалом ваших фейлетонів не читаю,
але кажу вам, що вже тих рекламних за бо-
гато. Як не про Черче, то про дентиста Насса, або
„Червону Калину“. І загалом...

Супроти цього і я загалом...

Щоби відволікти всіх, хто має до моїх
фейлетонів якусь претенсію — я рішився напи-
сати такий фейлетон, який був би всесторо-
ній і давав кожному бодай частинку дово-
лення.

„Коли останні проміні сонця сховуються
за ліси, за гори, кожний ловець почуває якийсь
дивний неспокій. Тягне його на лоні природи,
де саме тепер будиться з цілоденної дрімоти
полохлива, а чужна звірина.

Ловець не може всидіти в душний хаті.
Гей на волю, у простори, до Стрийського
парку.

булиці, не знав його змісту і шойно дома мав
намір переконатися, що в тексті знаходиться

Як відомо, від 1. вересня ц. р. обов'язує новий
карний кодекс у Польщі і тому прокуратор
на початку розправи змінив кваліфікацію зі злоч-
чину головної зради з § 58 і 59 австр. карн. за-
кону на проступок проти публичного порядку
з арт. 155 § 1 і 2 польського карного кодексу,
загрозеного карою до п'яти літ в'язниці, коли
між тим кара на основі § 59 б) уступ 2 австр. к.
закону сягала від 10 до 20 літ тяжкої в'язниці.

Лаву присяглих складалася з самих селян
(11 поляків і 1 українець). Присяглим поставле-
но одно головне питання в напрямі проступку з
арт. 155 § 1 і 2 (хто в цілі розповсюдження
споряджує, перевозить або перевозить письма,
друки, або образи, що накликають до попов-
нення переступства або що заключають похва-
лу переступства, підлягає карі в'язниці до літ 3
або арешту до літ 3, а коли вище означений вчи-
нок дотичить злочини державної зради, підля-
гає карі в'язниці до літ п'яти).

Обор. д-р Баран поставив внесок допустити
по думці арт. 416 к. п. к. евентуальне пита-
ння в напрямі проступку з арт. 157 к. к., що є за-
грожений карою в'язниці або арешту до одно-
го року, а що відповідає давнішому § 65 австр.
кар. закону. Трибунал цього питання для прися-
глих, поставленого оборонцем д-ром Бараном,
не допустив, так що лишилося одно головне пи-
тання з арт. 155 § 1 і 2 к. к.

Після промов прокуратора й оборонця лаву
присяглих одиницями голосами потвердила
головне питання і на цій основі трибунал засу-
див обвинуваченого на кару однієї річної в'язниці
з почисленням слідчого арешту від 1. липня ц.
р. Обвинувачений присуд прийняв.

Є це мабуть перший вердикт присяглих у
Польщі, виданий на основі нового карного ко-
дексу.

МИХАИЛО РУДНИЦЬКИЙ МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ

Обємом 244 сторін. Ціна 3.— зол. Для перед-
платників „Діла“ 2.— зол., із порученою пере-
силкою зол. 3.10. Замовляти в Адміністрації
„Діла“, Львів, Ринок 10, або у всіх українських
книгарнях.

Іде...

Крок його уважний, тихий, осторожний.
Пристає...

Почув легкий шорох на стежині...

Серні!

Виставила стрійну голівку і боязко роз-
глядається. Вискакують зноза ворча дівчині очі,
як два світлячки, стрункі ніжки вперлися
в грунт, готові кожної хвилині відкинути піле
тіло кілька кроків назад. (Доти для аматорів
лопеских фейлетонів).

Мисливць хильцем підбіє ближче.

— Добрий вечір!

Спустила очі. Усміхнулася.

— Добрий вечір.

Пішли стежиною разом. Саме ізза дерев
викотилася місяць.

— Дивіться як гарно — сказала вона і дих-
нула повними дівочими грудьми. — Люблю мі-
сичину ніч, коли стількі срібла докопа. Кожний
куш як найкраща килинка, кожна лавка як най-
дорожчий килим... Як гарно! Як любі!... Ох!...
(Доти для аматорів настроєних фейлетонів!)

Він узяв її ніжно хоч несподівано в свої
обійми і відповів:

— Це тільки так видається, що гарно. А
придивіться ближче, що під цим посріблям...
Зависть, протекціонізм, філістерство, неучасть,
толеранція для злодіїв і шкідників. На кожній
кроці тільки приватний інтерес, тільки жажда
почестей і гроша. Каже місяць гарний, місяць
чарівний. Я вже третій місяць платити не дстаю.
Думаєш криза? Ні! Наша нездарність, отупін-
ня, байдужість... (Це для аматорів суспільних
фейлетонів!)

Вона слухала його слів, слухала, аж на-
решті було їй того за багато.

— Лиши це. Забудь про все лихе. Так гар-
но тепер... Яка я щаслива... Хотілаб так вічно
бути разом з тобою, у таку ніч.

— Хочеш? Прому дуже. Зробимо собі
саме таку знимку і дамо до побільшення з оди-
нокім того роду українським заведенні „Пар-
нас“, Богданівка 2 б. (Це для аматорів реклами
рідного промислу!)

Думаю, що цим фейлетоном догоджу всім,
хто мав до мене спеціальні претенсії.

Очевидно крім тої пані, яка моїх фейлето-
нів ніколи не читала і... жаден їй ще не подо-
бався.

Галактіон Чіпка.

Всячина.

Успіхи життя у передсмертній годині.

Редакція „Наес Вінер Журналь“ звернулася
до кількох визначних людей із таким питанням.
„Коли почувте, що прийшла ваша остання го-
дина, чи будете ви думати тоді про свої успіхи
чи невдачі? Як уявляете собі оцінку Ваших ус-
пхів і невдач?“

Геніальний фізик Айнштайн відповів: „Ані
на смертнім ложі ані дещобудь інде не бажаю
зустрітись із таким питанням. Природа не є „ма-
хером“, вона не організує ніяких підприємств.
А я-ж є трошечки частиною природи“.

Шов сказав: „Я ще не лежу на смертній по-
стелі, до того ще так далеко, як усім нам, заки-
там будемо. Особисто бажав би я вмерти у ти-
хій печері під зоряним небом. Я не мав ніяких
успхів. Люди зарахували мене до успішників,
ось і все. Чи не нап'яса я десь, що життя ро-
бить усіх рівними? Смерть відкриває прикмети
людини. Та що-ж? Я ще не вмер“.

Славний фізик Олівер Льюдж сказав: „Не
гадаю, що в такій поважній годині гадати
позаду себе і журитись минулим. Скорше га-
даю, що погляну перед себе повний надії. Я зро-
бив, що міг і не прогайнував багато часу. Я до-
волений, що решту мого життя передав у вищі
руки. Кожний із нас повинен робити своє. Ми
асі — частини машини і я ніколи не пробував
авіратись, із її механізму або її псувати. Питан-
ня про успіх або невдачу не мало для мене ні-
коли великої ваги і я пересвідчений, що воно
не буде відбирати мені спокою у годині, яку на-
значаємо кінцем“. І він кінчить французьким вір-
шом: „Життя таке, який створив його Бог, і я
таке воно вистачає“.

Славний англійський математик і філософ
Рассель відповів:

„Я пробував уявити собі, про що можу ду-
мати в своїй останній годині, але тому, що я те-
пер почуваю себе зовсім здоровим, важко мені
це зробити. Як згідно з моїм бажанням повинно
відбутись оцінка моїх успіхів і невдач? Чи на
підставі моїх творів із філософії, із матема-
тичної логіки, із діянь суспільних питань, на
підставі моїх дітей чи на підставі впливу, який
я на своє середовище? Як учений бажав со-
зав я на своє середовище? Як учений бажав со-
зав, щоби мої твори оцінили на підставі того, як
мені вдалось наблизитись до можливих ідей
згідно з поступом часу, маючи яким мені не ада-

дось нічого більш як тільки наблизитись до них. У суспільній діяльності є два роди успіхів. Більший, коли індивідуальність, як напр. Льюк або Руссо, може вплинути на суспільний лад і його будову. Коли взяти на увагу Росію, то такий успіх мав Маркс. Менший успіх, теж не безвартісний, лежить у тому, щоби вплинути на ряд людей і одиноків, зважити нагальність політики, поліпшити виховання якогось числа дітей".

Рассель буде вдоволеній, коли його діти будуть чесні та інтелігентні і нині вже тішиться, що йому вдалося із кількох деструктивних одиниць зробити творчих робітників.

Дописи.

ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНА. (З культурно-освітнього руху). Місяць серпень — час життя. Небагато лишається часу на культурно-освітню працю. Всеж таки впродовж серпня українське життя в повіті не переривалося. Читальні використовували літній час і влаштовували народні забави (фестини) на вільнім повітрі, які були не тільки культурною розривкою, але й давали фінансову основу під культурну працю. Крім того відбувся в Теревовелі повітовий фестин, у якому взяли участь читальні в повіті. А Повітовий Союз Кооператив скликав був одну повітову анкету, що обговорювала господарське положення нашої кооператив. — Самий початок серпня був поганим. Вночі з 31. липня на 1. серпня ц. р. розкинули комуністи в кількох селах повіту (головно понад Серетом) летючки з нагоди 1. серпня (т. зв. „протизовинного дня"). Хто це були ті типи, що розкидали, не знає. У всякому разі кажуть, що то якісь люди автом приїжджали і розкидали. Летючки всі писані по польськи. Місцеве населення не мало з тим нічого спільного. Всеж таки з тої нагоди кількох наших селян тигнули на допити, деякого навіть були арештували, але остаточно все скінчилося нічим. — В неділю 31. липня ц. р. влаштувала читальня „Просвіти" у Струсіві народню забаву при співучасті дутої оркестри з Дарахова під провідом п. Барановського Омеляна. Є це одна з краших читальниць оркестр. Крім того виступали на фестині діти з вільноручними інструментами, які вивчила п-ні Ольга Богачевська. — Читальня „Просвіти" в Гуминських відбула загальні сходини членів того самого дня. Прибуло кількадесять членів, переважно молодших громадян. Приїхали також делегати Філії „Просвіти" з Теревовелі д-р Запалтний і д-р Годованний. Обговорювано справу докінчення читальничого дому, який почали будувати ще в 1929 р., а тепер треба тільки покрити дах банкою і вже булоб місце, де розвивалося культурно-освітнє життя села. Справу рішено в той спосіб, що зазначено позичку в Українському Банку в Теревовелі. При читальні в Гуминських розвивається гарно хор під провідом студ. теології Івана Гаврилюка, сина місц. священника. Головно його старанням відбулося дня 19. серпня ц. р. ювілейне свято в честь „Рідної Школи". Вступне слово виголосив голова Кружка „Рідної Школи" з Теревовелі д-р А. Запалтний. Відтак виступали по черзі: хор мішаний, хор мужеський, який відспівав удач-

но „Прометей", хор жіночий і акці: хор діточий, якого виступ дуже подобався зібраним. Студ. Мирослав Понятишин віддеклямував „Послання" Шевченка. Деклямація була гарна, одначе селяни не могли її, очевидно, добре зрозуміти. Присутніх було кількесот селян з Гуминських і довколишніх сіл. Прибуло також багато інтелігентів. Одно треба замітити: коли влаштовується ювілейне свято „Рідної Школи", то треба принайменше часть доходу з того свята призначити на „Рідну Школу". А цього комітет ювілейного свята досі не зробив. — Тристаїт уродин гетьмана Івана Мазепи знайшло свій відгомін також у Теревовельщині. Перший початок дала Могильниця. І так дня 19. серпня ц. р. влаштувало Т-во „Народній Дім" у Могильниці Новій ювілейний гетьманський концерт. Програму виповнили продукції мішаного хору під провідом п. Дарини. Реферат про життя і значіння гетьмана виголосив студ. Головацький Іван. Два дні пізніше відбувся мазепинський концерт у Могильниці Старій. Промову виголосив згад. студ. Головацький. Співав читальничий хор під управою п. Осташевського. Була ще деклямація вірша „Крути". Концерт пройшов з успіхом. Зараз на другу неділю (28. серпня ц. р.) була у читальні „Просвіти" в Могильниці Новій вистава „Заколот", яку підготувала перебуваюча на фєрїх університетська молодь. — Дня 21. серпня ц. р. ашанувала читальня „Просвіти" у Слобіді Янівській пам'ять Шевченка концертом-академією. Це перша того року імпреза в Слобіді взагалі. І треба признати, що вона випала дуже вдало. Вступне слово виголосив д-р Степан Годованний. Вітак мішаний хор читальні виконав низку пісень. Концерт закінчився діт. виставою „Вінок на могилу Тараса". Хоч у Слобіді Янівській є тільки яка пята часть українців греко-католиків (решта латинники), то всеж таки українці вже постаралися про площу і зовзяті каміння. На слідуочий рік задумують приступити до будови Народного Дому. Це гарне свято не обійшлося без прикрих інцидентів. У сусідніх садках (концерт відбувався в садку під голим небом) поставали деякі некультурні мешканці села і кидали грудками на сцену. Та їм не вдалося заколотити піднесеного настрою і свято скінчилося якнайкраще. Дуже гарне вражіння зробила на присутніх українська інтелігенція, яка прибула з Янова, Будагорова і сусідніх сіл на концерт. Був також гарний дохід, який призначено на будову читальничого дому.

КОМАРНО. (Концерт у 300-ї роковини уродин Мазепи. — Сходини студентів). Цей рік перейшов у Комарно під знаком всякого роду імпрез. Після цілої низки вистав і концертів прийшла черга на концерт з нагоди 300-их роковин уродин гетьмана І. Мазепи, який влаштовано заходом усіх культурно-освітніх установ у Комарні дня 19. 8. ц. р. у виповненій по береги місцевою і замісценою публікою залі Залаткового Т-ва. На програму концерту зложились: точки міш. хору, виконані по мистецьки під енергійною батутуою учит. М. Пеленського, вступне слово-реферат, виголошений студ. А. Перуном, деклямації: пролог до поеми „Мойсей" Ів. Франка та „Кавказ" Шевченка, що їх виголосив з чуттям знаній уже тут. публіці декляматор студ. М. Гелемей, якого публіка і цим разом нагородила гучними о-

паєсками та акці гарно виконані діт точки трубної оркестри „Сокола" під провідом Ол. Пеленського. Відспівання національного гимну закінчено концерт, який лишив по собі гарне вражіння. Чистий дохід з концерту приділено на народні цілі. — В останніх днях серпня ц. р. відбулися в Комарні сходини студентів Комарнянської, на яких намічено план організації освітньої праці в Комарнянщині, у першій мірі по читальнях „Просвіти". По виголошених рефератах та оживленій дискусії рішено оснувати студ. організацію, а покищо працювати в українських установах повіту, які стоять на національній платформі, вписуючись до них у члени. На цім місці слід згадати, що ще в минулому році внесено статуту Українського Студ. Т-ва в Комарні до воєводства, одначе воно оснування того Т-ва заборонило. В місяці серпні 1931 внесено проти цієї заборони рекурс до міністерства, яке й досі його не полагодило. — Слб.

СПОРТ.

КРАЄВІ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ.

Цьогорічні краєві легкоатлетичні змагання відбулись в днях 17. і 18. вересня у Львові на площі Сокола-Батька в отих конкуренціях: а) для мушій: біг 100, 200, 400, 1500, 5000, 4X100, скоки вдовжнь, височинь, з жердкою і триском, мети диском і ратисом довільною рукою й обіруч і стусан кулею довільною рукою й обіруч; б) для жінок: біг 60, 100, 800, 4X75, скоки вдовжнь і височинь, мети диском і ратисом довільною рукою й обіруч. Зголошення слати до У. С. С. до дня 15. IX. год. 24. Звертаємо увагу, що треба подавати, до яких конкуренцій змагун буде стартувати.

Провінційальні клуби подадуть до 10. IX. кількість змагунів, щоби можна приготувати нічліг. Рівнож треба подати, котрим поїздом приїдуть на змагання. На отворення змагань відбудеться переїзд, тому всі змагунні мусять бути на площі вже в год. 14.30. Змагання організує У. С. С. К.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

о. Петро Дзедзик: ПО ДУМЦІ ХРИСТОВОЇ ЄВАН. ГЕЛІ. І. Недільні науки. Львів, 1932. ст. 416.

Ю. Фолошак: ТВОРИМ РІДНУ ЦЕРКВУ. Станислав, 1932. Накладом автора, ст. 32.

ЖУРНАЛИ.

ВОГНІ, місячник для української молоді, ч. 1 (20), вересень.

ЖІНОЧА ДОЛЯ, часопис для українського жіноцтва, ч. 23. 1. вересня.

ДЗВІНОЧОК, часопис для українських дітей, ч. 11. Вересень. Виходить щомісяця.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 6. IX. 1932 р. за масло експортом та десером пріма 2-80 зол., за літру молока 19—20 сот., літру сметани 0-90 зол., копу вань 3-60 зол. при тенденції знижковій.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр.
Середа, 7. 9. год. 7.30 веч. „Гарячка нафти".

Спортовий цирк при вул. Печинський на площі біля Тенісового Т-ва.

Шодня дужання атлетів. Початок в год. 8.30 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Острів тайн".

АТЛАНТИК (давніше Леа) нечинне.

КАСІНО: „Бродяга" (Льоренс Тібет).

КОЛІСЯ: „Переживання одної ночі".

га ревія „Коли Кавієра шукає каваліра".

КОПЕРНИК: „Гегенна жінки".

МАРУСЕНЬКА: „Гегенна жінки".

МІРАЖ: Пат і Патахон, Льорель і Гарді (Олімпіада сміху).

ОАЗА: „Все для дівчинки" (Гарі Піль).

ПАЛЯС: „Рж 1914".

ПАН: „Плян В".

ПАСАЖ: „Дорога величчів".

ПРОМІНЬ: „Гра філь".

СОНЦЕ: Підчас фєрї нечинне.

СТИЛЕВЕ: „Ц. н. Фельдмаршал" (Васта Буріан).

УТІХА: Гарі Піль — „Пригола у нічнім експресі".

ХИМЕРА: „Три стріли".

МИХАИЛО ВОЗНЯК

ІВ. БЕЛЕЙ і ОЛ. КОНИСЬКИЙ

До зв'язків Галичини з Наддніпрянщиною. — Ціна 50 сот., з почт. пересилкою 70 сот.

Закордонне радіо.

Четвер, 8. вересня 1932.

Кенігсберг (217,1) 21.45 Фортепіанові суїти Баха, Ляйпциг (259,3) 20.00 „Пісня про дзвон" Фр. Шлеєра, Братислава (278,8) 14.30 Концерт: Пльаверзун (295,1) 19.41 Оп. музика, Бреслава (325) 20.40 Симф. концерт, Мільно (331,4) 20.30 „Самсон і Давіда" оп. Сен-Саєнса, Штутгарт (360,6) 20.30 „Любовний напиток" оп. Дюніеті, 22.10 Китайська воєнна лірика, Біагород (430,4) 19.30 Спів, Цейц, Стокгольм (435,4) 20.00 Рос. музика, Рим (441,2) 17.30 Вок-астр. концерт, 20.45 Концерт Маснетових творів, Прага (488,6) 17.00 Праські пісеньки, 20.00 Тр. з Буріанового Театру „Гадриля із Рімса" Каппера, Відень (517,2) 19.50 Симф. оркестра, Будапешт (550,5) 19.00 Гайдн-фестиваль, Харид (937,5) 10.00 Концерт для робітників, 11.00 Для дітей, 16.00 Популярна музика, 16.35 Музика й рецитали, 17.50 Тр. з театру, 24.00 Комунікати, оп. музика, Калондборг (1153,8) 19.50 Данська лірика, 20.10 Концерт під дир. Мик. Малка.

Львівське радіо.

Четвер, 8. вересня 1932.

11.58 Час, 12.10 Огляд преси, 12.20, 12.45, 15.10 Грамофон, 12.40 Метеор, комунікат, 15.10 Гостогардський комунікат, 15.40 Грамофон, Сільва рерум, 16.48 Серед книжок, 17.00 Солісти (Іос. Зубик, тенор, Марія Поповичівна, сопран, Мар. Кедрський, баритон), 18.00 „Наполеонівські традиції у сьогоднішній Франції", 18.20 Танкова музика, 19.10 Всечина, 19.30 Комунікат т-ва плекання коней, 19.35, 21.50 Прес. радіоленки, 19.45 „У повітрі, на морі та суші", 20.00 Веч. концерт, 21.20 „Карибонери", авд., 21.35 Комунікати, 22.00, 22.50 Танк. музика, 22.40 Спорт.

Пам'ятники, нагробники, гробівці, з ГРАНІТІВ, ПІСКОВИКІВ І т. п. виконує

Львів, вул. ПЕКАРСЬКА 95. Тел. 25-03. Низкі ціни. Солідне виконання. Догідні умови сплат. Підлоги і мармурові окладники Фірма виконує також різного роду роботи з мармuru і алябастрових плит

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Вписи до музичної школи С. Каспарек (Кохановського 4, тел. 85-43), а також до обох філій (вул. Коперника 32 тел. 49-37 і вул. Рагози 5, тел. 58-39) приймається в години урляових від 12—14-ої та від 16—18-ої. 380 2—2

На „Рідну Школу" зложили Вп.: Посол Дмитро Великанович, Львів 15 зол. з нагоди вітання Марії Тершаковець і Володимира Білика; Нуся з Дурбавки і Прокіп Матійчєні — Войничів 20 зол. з нагоди вітання. — Вп. Жертвodawцям складає ширю подяку Головна Управа.

Вписи і зголошення до вступних іспитів питомців на VIII. курс Філії Малої Духовної Семинарії в Рогатині приймає Ректорат до дня 15. вересня. — Ректорат. 392 1—2

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

СМІХ ЗЕМЛІ

Ціна 1-50 зол., з почт. перес. 2-10 зол.

СТРІЛЕЦЬКІ ПІСНІ Ярославенка на фортепіан зі словами за 10 золотих продають китарні. 347 1—5

РУТИНОВАНИЙ адвокатський конципент шукає заняття. Зголошення: Канцелярія авд. Доліницького в Золочеві для д-ра Третяка. 391 1—2

ПРОДАВЦІВ на поодинокі повіти, дуже корисні усяля, приймає вишавинцтво. Зголошення: Адміністрація, під „Першорядний". 386 2—2

ТОРБІНКИ жіночі зі шкіри — великий вибір — найдешевше в робітні римарсько-галицькій М. Барера, вул. Сикстуська 2. 370 2—3

ПРИЙМУ на станцію учеників з харчем або без. Нове Знесіння, вул. са. Івана 7. 372 2—3

КОМФОРТОВИЙ покій з цілим удєржанням для студіюючих. Адреса в „Ділі". 377 2—2

АБСОЛВЕНТКА семінарії з практикою шукає лекції з обсягу народніх шкіл на скромних умовах. Бучач, Укр. Книгарня. 391 1—1